

Bonyolultságelmélet gyakorlatok IV.

1. (Papadimitriou 3.4.1. alapján)

Állapítsuk meg, hogy eldönthetőek-e a következő problémák. (Rice tétel használata nélkül!) Melyek még csak nem is rekurzívan felsorolhatóak?

- Adott egy M Turing-gép, igaz-e, hogy M megáll az üres szón.
- Adott egy M Turing-gép, van-e olyan bemenet, amelyen M megáll.
- Adott egy M Turing-gép, létezik-e olyan bemenet, hogy, amelyen M valamely lépésben a σ szimbólumot írja ki.
- Adott egy M Turing-gép, döntsük el, hogy van-e olyan bemenet, amelyben M valamely lépésben az éppen olvasottól különböző szimbólumot ír ki.
- Adott egy M Turing-gép, igaz-e, hogy $L(M) = \emptyset$ (Itt $L(M)$ az M által felismert és nem az általa eldöntött nyelvet jelöli.)
- Adott egy M Turing-gép, igaz-e, hogy $L(M)$ véges.
- Adottak az M és M' Turing-gépek, döntsük el, hogy $L(M) = L(M')$ teljesül-e.
- Adott egy M Turing-gép. Igaz-e, hogy van olyan x bemenet, hogy M az x -en öt lépésen belül megáll.
- Adott egy M Turing-gép. Igaz-e, hogy nincs olyan x bemenet, hogy M az x -en öt lépésen belül megáll.

2. (Iván Szabolcs 2004. évi gyak. alapján)

Bizonyítsuk be, hogy az alábbi problémák eldönthetetlenek. A bizonyításhoz korábban igazolt feladatok/állítások felhasználhatók.

- Adott egy M Turing-gép, igaz-e, hogy végtelen sok szón megáll?
  - Adott egy M Turing-gép, igaz-e, hogy megáll az *abba* szón?
  - Adott egy M Turing-gép. Létezik-e olyan w szó, amire M megáll w -n és w^2 -en is?
  - Adott egy M Turing-gép. Van-e olyan a -ra végződő szó, amin megáll?
  - Adott egy M Turing-gép. Megáll-e minden a -ra végződő szón?
  - Adott egy M Turing-gép. Létezik-e olyan nemüres w szó, melynek minden hatványán megáll, de semmi másan?
  - Adott egy M Turing-gép. Igaz-e, hogy M pontosan a palindromákon áll meg?
  - Adott egy M és egy N Turing-gép. Igaz-e, hogy M azt a nyelvet ismeri fel, amit N eldönt?
  - Adott egy M és egy N Turing-gép. Igaz-e, hogy ugyanazokon a szavakon állnak meg?
  - Adott egy M és egy N Turing-gép. Igaz-e, hogy amin M megáll, azon N is?
  - Adott egy M_1 és egy M_2 Turing-gép. Van-e olyan szó, amin mindkettő megáll? (Hint: mit adna vissza az algoritmus, ha ugyanazt a gépet adjuk be neki kétszer?)
  - Adott egy M_1 , egy M_2 és egy M_3 Turing-gép. Van-e olyan szó, amin legalább kettő megáll közülük?
  - Adott ötszázhusz Turing-gép. Van-e olyan szó, amin legalább negyvenhét közülük megáll?
  - Adott egy M Turing-gép, egy x bemenet. Igaz-e, hogy M -et x -en futtatva „nem” állapotban áll meg?
3. A 1. és 2. feladat mely pontjainak eldönthetlenségét tudjuk közvetlenül bizonyítani a Rice-tétel segítségével?
4. Van-e az alábbi Post megfelelőzési problémáknak megoldása?
- $u_1 = 11, v_1 = 101, u_2 = 11, v_2 = 11011, u_3 = 110, v_3 = 1$;
  - $u_1 = 0, v_1 = 10, u_2 = 01, v_2 = 1$;
  - $u_1 = 1110, v_1 = 1, u_2 = 1, v_2 = 0111$;
  - $u_1 = 1, v_1 = 101, u_2 = 10, v_2 = 00, u_3 = 011, v_3 = 11$;
  - $u_1 = 10, v_1 = 1, u_2 = 10, v_2 = 01, u_3 = 01, v_3 = 10, u_4 = 0, v_4 = 10$;
  - $u_1 = 0, v_1 = 01, u_2 = 1, v_2 = 11, u_3 = 110, v_3 = 1$;
  - $u_1 = 01, v_1 = 0, u_2 = 110010, v_2 = 0, u_3 = 1, v_3 = 1111, u_4 = 11, v_4 = 01$;;
  - $u_1 = 100, v_1 = 1, u_2 = 0, v_2 = 100, u_3 = 1, v_3 = 00$;
  - $u_1 = 0, v_1 = 1, u_2 = 01, v_2 = 0, u_3 = 1, v_3 = 101$ (van, 44 betűs);
  - $u_1 = 100, v_1 = 1, u_2 = 0, v_2 = 100, u_3 = 1, v_3 = 0$ (van, 75 betűs);